

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till vissa temporära bestämmelser som gäller skatteuppbörd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om skatteuppbörd ändras temporärt. Det lindrade betalningsarrangemanget utvidgas till att gälla redan betalda mervärdesskatter som förfallit till betalning i början av 2020. Avsikten är att Skatteförvaltningen ska betala de skatter som omfattas av betalningsarrangemanget till den skattskyldige och den skattskyldige ska betala dem till Skatteförvaltningen enligt ett betalningsprogram. Dessutom ändras det lindrade betalningsarrangemanget och betalningsuppskoven så att skatteåterbäringarna inte ska användas till betalning av skatt som betalningsarrangemanget gäller.

Lagen om skattetillägg och förseningsränta ändras så att den dröjsmålsränta eller förseningsränta som beräknas för skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov sänks så räntan temporärt är referensräntan enligt räntelagen förhöjd med tre procentenheter, i stället för fyra procentenheter. Eftersom referensräntan nu är noll procent, blir dröjsmåls- och förseningsräntan således tre procent.

Förslaget har samband med de åtgärder som statsminister Sanna Marins regering vidtagit för att underlätta situationen för de företag som drabbats av ekonomiska svårigheter på grund av coronaviruspandemin.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning av propositionen	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
2.1 Nuläge	3
2.1.1 Lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov	3
2.1.2 Användning av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov	5
2.2 Bedömning av nuläget.....	7
2.2.1 Återbäring av betald mervärdesskatt i samband med betalningsarrangemang	7
2.2.2 Användning av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov	7
2.2.3 Dröjsmålsränta och förseningsränta på lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov.....	7
3 Målsättning	7
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	8
4.1 De viktigaste förslagen.....	8
4.1.1 Återbäring av betald mervärdesskatt i samband med betalningsarrangemang	8
4.1.2 Förhindrande av användningen av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov	9
4.1.3 Dröjsmålsränta och förseningsränta på lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov.....	10
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	10
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	10
4.2.1.1 Konsekvenser för företagen	10
4.2.1.2 Konsekvenser för den offentliga ekonomin	11
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	19
5 Specialmotivering	19
5.1 Lagen om skatteuppbörd.....	19
5.2 Lagen om skattetillägg och förseningsränta.....	23
6 Ikraftträdande.....	23
7 Förhållande till andra propositioner.....	24
LAGFÖRSLAG	25
1. Lag om temporär ändring av lagen om skatteuppbörd.....	25
2. Lag om ändring av 4 och 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta	28
BILAGA	29
PARALLELLTEXTER	29
1. Lag om temporär ändring av lagen om skatteuppbörd.....	29
2. Lag om ändring av 4 och 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta	33

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Regeringen har beslutat att vidta begränsande åtgärder för att hantera coronavirussituationen i Finland. Syftet med åtgärderna är att skydda befolkningen och trygga verksamheten i samhället och näringslivet.

Coronaviruspandemin och de begränsningsåtgärder som vidtagits för att skydda befolkningen orsakar allvarliga svårigheter för många företag. Regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder för att trygga företagens verksamhetsbetingelser i krissituationen. När det gäller beskattningen har man försökt hjälpa upp situationen bland annat genom lättnader i betalningsarrangemang och betalningsuppskov i fråga om skatter.

1.2 Beredning av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet. Propositionen har behandlats vid delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning. På grund av ärendets brådskande natur har inga utlåtanden begärts om propositionen.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nuläge

2.1.1 Lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov

I 41 § i lagen om skatteuppbörd (11/2018) föreskrivs det om metoder för indrivning av skatter. I 1 mom. räknas de metoder upp som Skatteförvaltningen kan vidta för att driva in skatt efter att ha utrett den skattskyldiges betalningsförmåga och det mest ändamålsenliga indrivningssättet. Enligt 1 mom. 2 punkten kan Skatteförvaltningen vidta betalningsarrangemang för att driva in skatt.

Närmare bestämmelser om förutsättningar för betalningsarrangemang finns i 43 § i lagen om skatteuppbörd. Enligt 43 § 1 mom. kan Skatteförvaltningen vidta betalningsarrangemang enligt 41 §, om den skattskyldiges skattebetalningsförmåga har försämrats tillfälligt på grund av underhållsskyldighet, arbetslöshet, sjukdom eller försämrad likviditet eller av något annat särskilt skäl. Enligt paragrafens 2 mom. görs ett betalningsarrangemang på villkor att det inte utgör hinder för användning av återbärningar till betalning av det belopp som betalningsarrangemanget gäller samt av ränta som eventuellt tas ut på detta belopp. I 3 mom. föreskrivs det att betalningsarrangemang av synnerligen vägande billighetsskäl också får göras så att ränta inte tas ut. Enligt bemyndigandet i 4 mom. får Skatteförvaltningen meddela närmare föreskrifter om vidtagande av betalningsarrangemang, om betalningstid, om säkerhet för tryggnad av betalningsarrangemang och om förfarandet i övrigt vid betalningsarrangemang.

Bestämmelser om dröjsmålsränta och förseningsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov finns i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995). Genom lagen om temporär ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta (294/2020), som föreslogs i regeringens proposition RP 33/2020 rd, sänktes dröjsmålsräntan på skatter som är föremål för betalningsarrangemang temporärt från sju procent till fyra procent. En bestämmelse om detta fogades till lagen i form av en ny 5 e §. Enligt paragrafens 1 mom. är

den dröjsmålsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § i lagen om skatteuppbörd referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med fyra procentenheter. Enligt 12 § i räntelagen är den referensränta som avses i lagen den ränta som Europeiska centralbanken tillämpat vid den sista huvudsakliga refinansieringstransaktionen före den första kalenderdagen i varje halvårsperiod avrundad uppåt till närmast följande halva procentenhet. Den referensränta som gäller den första kalenderdagen i halvårsperioden i fråga ska tillämpas under de följande sex månaderna. Den referensränta som Finlands Bank meddelat för perioden 1.7—31.12.2019 är 0 procent (Finlands Banks meddelande om referensränta och dröjsmålsräntor, 792/2019). Den referensränta som meddelats för tiden 1.7.2019—31.12.2019 tillämpas vid beskattningen 1.1.2020—31.12.2020. Enligt 2 mom. beräknas dröjsmålsräntans belopp i enlighet med 1 mom., om den skatt som är föremål för betalningsarrangemang har förfallit till betalning den 1 mars 2020 eller därefter.

Samtidigt gjordes i lagen om skattetillägg och förseningsränta en temporär ändring genom vilken också den förseningsränta som beräknas på skatt eller betalning som är föremål för uppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen (182/2010), 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), 61 § 1 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003) eller 31 § 2 mom. i bränsleavgiftslagen (1280/2003) sänktes till fyra procent. Bestämmelser om detta fogades till 4 § genom nya 3 och 4 mom. Bestämmelserna gäller lika länge som bestämmelserna om betalningsarrangemang. Lagändringen om dröjsmålsränta och förseningsränta trädde i kraft den 1 maj 2020. Den temporära lagen föreslås gälla till och med den 31 augusti 2020.

Med *lindrat betalningsarrangemang* avses nedan i denna proposition ett betalningsarrangemang där det ingår minst en skatt på vilken tillämpas sänkt dröjsmålsränta enligt det temporära 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta. På motsvarande sätt avses med *lindrat betalningsuppskov* ett betalningsuppskov där det på minst en skatt som är föremål för betalningsuppskovet tillämpas sänkt dröjsmålsränta enligt det temporära 4 § 3 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta.

Skatteförvaltningen har utfärdat ett beslut om förfarande vid betalningsarrangemang (1017/2019). Enligt 1 § i beslutet kan Skatteförvaltningen i syfte att skatter ska flyta in vidta betalningsarrangemang med en skattskyldig vars betalningsförmåga har försämrats tillfälligt, i stället för att skicka skatterna för indrivning genom utsökning eller vidta andra indrivningsåtgärder. Betalningsarrangemang kan vidtas i fråga om skatter som tas ut av Skatteförvaltningen, med undantag för de skatter som avses i punktskattelagen eller i bilskattelagen, vilka omfattas av de motsvarande arrangemangen med uppskov med betalning av skatt. Vid vidtagandet av betalningsarrangemang bereder och skickar Skatteförvaltningen till den skattskyldige en betalningstidtabell, i enlighet med vilken skatterna ska betalas som jämna rater som fastställts i betalningsarrangemanget.

Beslutet har ändrats temporärt genom ett beslut av den 17 april 2020 (278/2020), som gäller till och med den 31 augusti 2020. Genom den temporära ändringen av beslutet lindras villkoren för betalningsarrangemang, vilket hänför sig till regeringens coronaåtgärder och ovannämnda sänkning av dröjsmålsräntan i samband med betalningsarrangemang. Beslutet tillämpas på betalningsarrangemang som har gjorts under tiden 25 mars—31 augusti 2020.

I 2 § i beslutet finns föreskrifter om hinder för betalningsarrangemang. Betalningsarrangemang vidtas inte, om den skattskyldige har sådana skatter, skatteskulder som grundar sig på skatteansvar eller andra Skatteförvaltningens fordringar som ska drivas in genom utsökning, eller om den skattskyldige har försummat deklarationsskyldigheten som gäller beskattningen. Med stöd

av den temporära ändringen kan betalningsarrangemang vidtas även om det för den skattskyldige finns i kraft ett betalningsprogram i enlighet med lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) eller lagen om företagssanering (47/1993), i vilket skatter som Skatteförvaltningen ska driva in ingår. Temporärt är det inte heller något hinder för betalningsarrangemang att den skattskyldige fortfarande har obetalda skatter som ingått i ett tidigare betalningsarrangemang. Enligt beslutet kan Skatteförvaltningen fortsättningsvis låta bli att vidta betalningsarrangemang om beviljandet av förlängd betalningstid av annan orsak inte är ändamålsenligt för att skatter ska flyta in.

I 7 § i beslutet finns föreskrifter om förfallande av betalningsarrangemang. Betalningsarrangemanget förfaller, om den skattskyldige inte betalar betalningarna i enlighet med betalningstidtabellen eller om den skattskyldige försummar deklarationsskyldigheten som gäller beskattningen. Skatteförvaltningen kan dessutom låta ett betalningsarrangemang förfalla av annat vägande skäl, om inflytningen av skatter kan antas vara i fara. Paragrafen har förtydligats så att betalningsarrangemanget förfaller om det för den skattskyldige uppstår en ny skatteskuld som inte ingår i betalningsarrangemanget. Enligt beslutet kan ett betalningsarrangemang förnyas endast om förfallandet av betalningsarrangemanget har orsakats av fel hos myndigheterna eller av ett annat mycket vägande motiverat skäl. Coronaviruspandemi kan anses vara ett vägande motiverat skäl. Syftet med ändringen är att säkerställa att nya skatter som förfallit till betalning vid behov undantagsvis kan fogas till betalningsarrangemanget.

I ett betalningsarrangemang kan en skattskyldig som har betalningssvårigheter få extra tid för betalning av skatter som förfallit till betalning. Om den skattskyldige iakttar villkoren för betalningsarrangemanget, skickar Skatteförvaltningen inte den skatt som ingår i betalningsarrangemanget till utsökning. Under ett betalningsarrangemang som är i kraft avförs företaget inte heller ur förskottsuppbörsregistret, och den skatteskuld som ingår i betalningsarrangemanget publiceras inte i skatteskuldsregistret eller på en protestlista.

Vidtagandet av lindrade betalningsarrangemang omfattas av Skatteförvaltningens prövningsrätt i fråga om indrivningsmetoder i ärenden som gäller betalningsarrangemang. Man kan inte söka ändring i ett betalningsarrangemang, men den skattskyldige kan inleda ärendet på nytt hos Skatteförvaltningen.

När Skatteförvaltningen överväger en begäran om betalningsarrangemang bedömer den hur den skattskyldige tidigare iakttagit sina skyldigheter, hur tillfälliga betalningssvårigheterna är samt vilka möjligheter den skattskyldige har att iaktta det föreslagna betalningsarrangemanget. Vid betalningsarrangemang amorteras de skatteskulder som ingår i betalningsprogrammet i regel i månatliga jämna poster. Endast privatpersoner kan ha längre amorteringsintervall. På grund av coronaviruspandemin behöver den första amorteringsposten i ett betalningsarrangemang för närvarande undantagsvis betalas först tre månader efter det att betalningsarrangemanget har gjorts. I vanliga fall ska den första betalningsposten betalas en månad efter det att betalningsarrangemanget har gjorts.

2.1.2 Användning av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov

I 4 kap. i lagen om skatteuppbörd föreskrivs det om användning och kvarhållande av återbärningar. I 22 § föreskrivs det om huvudregeln för användning av återbäring. Enligt paragrafens 1 mom. använder Skatteförvaltningen återbärningar till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter eller Skatteförvaltningens andra fordringar. Enligt 2 mom. kan en återbäring även användas till betalning av skatter som den som får återbäring ansvarar för. I 23 § föreskrivs det om användning av återbäring till betalning av någon annan myndighets fordringar.

Bestämmelser om hinder för användning av återbäring finns i 25 § i lagen om skatteuppbörd. Enligt paragrafens 1 mom. används återbäring inte till betalning av en preskriberad skuld. Återbäring används inte heller utan den skattskyldiges begäran till betalning av en sådan skuld eller en del av en sådan skuld beträffande vilken verkställighet helt har förbjudits eller verkställigheten helt har avbrutits. Enligt 3 mom. hindrar varken konkurs för mottagaren av återbäring eller utmätning av återbäring att återbäringen används till betalning av Skatteförvaltningens fordran.

Bestämmelser om användningsordningen för återbäringar finns i 26 § i lagen om skatteuppbörd. Enligt paragrafens 1 mom. används återbäringar till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter och Skatteförvaltningens andra fordringar i enlighet med 6 §. Enligt 2 mom., som gäller skatter som betalas på eget initiativ, används återbäring på skatt som avses i 7 § i första hand till betalning av skatter som avses i 7 § med iakttagande av 6 §. I 3 mom. föreskrivs det om undantag i fråga om fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivningsåtgärder. Skatteförvaltningen kan med avvikelse från 1 och 2 mom. i sista hand använda en återbäring till betalning av fordringar som är föremål för betalningsarrangemang eller indrivning i utskökningsväg, samt i andra motsvarande situationer där det med mottagaren av återbäringen har avtalats om avvikelse från användningsordningen eller där återbäringen i strid med mottagarens intresse skulle användas till betalning av en fordran som är föremål för indrivningsåtgärder. Enligt 4 mom. kan Skatteförvaltningen använda en återbäring i första hand till betalning av den skattskyldiges egna skatter, och därefter till betalning av de skatter som den skattskyldige ansvarar för.

Bestämmelser om den allmänna användningsordningen för inbetalningar och återbäringar finns i 6 § i lagen om skatteuppbörd. Enligt paragrafens 1 mom. används inbetalningar och återbäringar till betalning av skatter enligt den dag skatterna preskriberas från den äldsta till den senaste. Till betalning av skatter som preskriberas samma dag används inbetalningar och återbäringar enligt förfallodag från den äldsta till den senaste. Förfallodagen för en för sent deklarerad skatt som betalas på eget initiativ anses då vara den dag då skattedeklarationen lämnats in. I 1 mom. föreskrivs det också om användningsordningen för inbetalningar och återbäringar, om skatterna förfaller till betalning samma dag. Enligt bestämmelsen används inbetalningarna och återbäringarna exempelvis först till inkomstskatter och först därefter till förskottsinnehållningar. Inbetalningar och återbäringar används dock till förskottsinnehållningar innan de används till mervärdesskatter.

Enligt 47 a § 1 mom. i punktskattelagen kan Skatteförvaltningen kvitta en återbetalning som ska betalas med stöd av den lagen eller någon annan lag som gäller punktskatt eller accis mot en debiterad skatt eller någon annan faktura som inte betalats inom utsatt tid och mot dröjsmålspåföljder och betalningsuppskovsränta i anslutning till den. Kvittning kan verkställas för betalning av en förfallen skuld för vilken mottagaren av återbetalningen är betalningsskyldig helt eller till en viss del eller annars ansvarar för. I 47 b § finns bestämmelser om hinder för kvittning. Paragrafen motsvarar till innehållet 25 § i lagen om skatteuppbörd.

I 30 § i lagen om skatteuppbörd föreskrivs det om utbetalning av belopp som ska betalas tillbaka. Enligt paragrafens 1 mom. betalar Skatteförvaltningen utan dröjsmål ut det belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige efter det att rätten till återbäring har utretts, om inte återbäringen ska användas till betalning av skatt eller någon annan fordran.

2.2 Bedömning av nuläget

2.2.1 Återbäring av betald mervärdesskatt i samband med betalningsarrangemang

Föremål för betalningsarrangemang är den skattskyldiges förfallna, obetalda skatter. För närvarande kan inbetalningar som använts för betalning av den skattskyldiges förfallna, betalda skatter inte betalas tillbaka till den skattskyldige så att man därefter gör ett betalningsarrangemang i fråga om den skatt som på så sätt blivit obetald. Inte heller skatteåterbäringar som Skatteförvaltningen har använt till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter kan efter användning betalas ut till den skattskyldige så att man därefter gör ett betalningsarrangemang i fråga om den skatt som på så sätt blivit obetald. Därmed har till exempel mervärdesskatt som betalats i början av året fallit utanför ramen för de åtgärder som vidtagits för att underlätta situationen för företag som råkat i ekonomiska svårigheter till följd av coronapandemin.

2.2.2 Användning av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov

Enligt 22 § i lagen om skatteuppbörd använder Skatteförvaltningen återbäringar till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter. Bestämmelsen kan också tillämpas på skatteskulder som är föremål för lindrat betalningsarrangemang. Skatt som betalas tillbaka betalas därmed inte ut till den skattskyldige, utan används till betalning av den skuld som är föremål för betalningsarrangemang.

Till följd av coronaviruspandemin har Skatteförvaltningen lindrat villkoren för betalningsarrangemang för att förbättra situationen för företag som fått tillfälliga betalningssvårigheter. Enligt den nuvarande bedömningen kan Skatteförvaltningen börja göra betalningsarrangemang med lindrade villkor i juni, varvid den första posten i betalningsarrangemanget ska betalas i september. Den som begär betalningsarrangemang behöver alltså inte betala de skatter som ingår i betalningsarrangemanget förrän i september. Om den skattskyldige under denna tid får skatteåterbäring, används återbäringen dock till betalning av skatteskulder i enlighet med 22 § i lagen om skatteuppbörd.

Syftet med lindringarna i betalningsarrangemang och betalningsuppskov är att förbättra företagens likviditet under den akuta krissituationen genom att företagen ges längre tid att betala skatterna. Med tanke på denna målsättning kan det inte anses ändamålsenligt att den skattskyldiges skatteåterbäringar används till betalning av skulder som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov.

2.2.3 Dröjsmålsränta och förseningsränta på lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov

I fråga om både lindrat betalningsarrangemang och lindrat betalningsuppskov har det införts temporära bestämmelser om en sänkt dröjsmålsränta och förseningsränta på fyra procent. Denna åtgärd har bedömts underlätta för företag som råkat i betalningssvårigheter till följd av coronapandemin.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att ytterligare lindra de betalningssvårigheter som drabbat företagen till följd av de begränsande åtgärder som vidtagits för att hindra spridningen av coronaviruspandemin och för att skydda befolkningen. Till följd av pandemin har många företag drabbats av ekonomiska svårigheter på grund av stagnerande försäljning och kassaflöde. Den försämrade

likviditeten kan leda till att företagen inte har de medel som behövs för att betala skatt. Företagens ekonomiska situation kan ytterligare försämrats, till och med så att företaget går i konkurs. Syftet med propositionen är att hindra dessa konsekvenser.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att det ska vara möjligt att göra betalningsarrangemang också i fråga om redan betald mervärdesskatt, så att redan betald mervärdesskatt betalas tillbaka till den skattskyldige. Bestämmelserna om lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov ses över även till övriga delar.

4.1.1 Återbäring av betald mervärdesskatt i samband med betalningsarrangemang

I propositionen föreslås det att Skatteförvaltningen som ett temporärt arrangemang kan vidta betalningsarrangemang i fråga om mervärdesskatter som förfallit i januari–mars 2020 och som redan betalats av den skattskyldige. Detta förutsätter en begäran av den skattskyldige. Till den skattskyldige betalas då ut de inbetalningar och återbäringar som har använts till betalning av de ovannämnda skatterna. Motsvarande belopp ska betalas tillbaka till Skatteförvaltningen med ränta i enlighet med det betalningsprogram som utarbetas inom ramen för betalningsarrangemanget.

Med hjälp av betalningsarrangemanget får företag som har tillfälliga betalningssvårigheter längre tid att betala de skatter som förfallit till betalning. Syftet med de lindringar som tidigare gjorts i fråga om betalningsarrangemang var att underlätta situationen för företag som drabbats av ekonomiska svårigheter till följd av coronaviruspandemin och på så sätt undvika konkurser i annars livskraftiga företag. Eftersom krisen i början av året ännu inte påverkade företagets verksamhet och omsättning i större utsträckning i Finland, kan detta syfte främjas genom den föreslagna ändringen.

I fråga om de skattskyldiga som omfattats av kalendermånadsförfarandet föreslås betalningsarrangemanget gälla mervärdesskatt som ska redovisas för november och december 2019 och januari 2020. I fråga om de skattskyldiga som omfattas av förfarandet med kalenderårskvartal föreslås arrangemanget gälla de skatter som ska redovisas för det sista kalenderårskvartalet 2019. I fråga om de skattskyldiga som omfattas av kalenderårsförfarandet begränsas tillämpningsområdet för betalningsarrangemanget i jämlikhetssyfte så att arrangemanget kan gälla det skattebelopp som motsvarar en fjärdedel av de skatter som ska redovisas för 2019.

Om den skattskyldige redan före ikraftträdandet av denna lag har gjort en begäran om lindrat betalningsarrangemang, kan den skattskyldige ersätta den med en ny så att även mervärdesskatt som förfallit till betalning i januari–mars omfattas av betalningsarrangemanget. Betalningsarrangemanget kan enligt förslaget också begränsas till skatter som förfallit till betalning i början av året.

På mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året och som är föremål för betalningsarrangemang tillämpas den sänkta dröjsmålsränta på tre procent som föreskrivs i den temporära ändring av lagen om skattetillägg och förseningsränta som föreslås i denna proposition. Denna ränta tillämpas både i situationer där betald mervärdesskatt betalas tillbaka till den skattskyldige och i situationer där sådan skatt varit obetald när betalningsarrangemanget vidtagits.

Också i fråga om mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året tillämpas på betalningsarrangemanget de ovannämnda lindrigare villkor för betalningsarrangemang som införts genom Skatteförvaltningens beslut. Dessa villkor gäller bland annat tidsplanen för betalningsposterna i betalningsprogrammet samt möjligheten att inkludera nya skatter i ett gällande betalningsarrangemang. Den första posten i betalningsprogrammet ska till exempel kunna förläggas till tre månader från det att betalningsarrangemanget inleddes. Skatter som är föremål för betalningsarrangemang utan säkerhet ges en betalningstid på högst två år.

Begäran om inkludering av skatter i betalningsarrangemanget ska göras senast inom lagens giltighetstid, det vill säga före utgången av augusti i år, för att den dröjsmålsränta på tre procent som föreslås i lagförslaget ska kunna tillämpas på den mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året och för att mervärdesskatt som redan betalats i början av året ska kunna inkluderas i betalningsarrangemanget.

Vidtagandet av lindrade betalningsarrangemang i fråga om redan betalda mervärdesskatter omfattas av den prövningsrätt Skatteförvaltningen i nuläget har i fråga om indrivningsmetoder i ärenden som gäller betalningsarrangemang, och man ska inte kunna söka ändring i ett betalningsarrangemang.

4.1.2 Förhindrande av användningen av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov

I propositionen föreslås det att återbäring inte ska användas till betalning av skatter som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov, om det på betalningsarrangemanget eller betalningsuppskovet tillämpas sänkt förseningsränta enligt de temporära 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta eller sänkt dröjsmålsränta enligt 5 e § i den lagen.

Det förslag till ändring som gäller användning av återbäring hänför sig till den ovannämnda lagändring som trädde i kraft den 1 maj 2020, genom vilken dröjsmålsräntan på skatt som är föremål för betalningsarrangemang tillfälligt sänkts från sju procent till fyra procent, samt till de lindringar i villkoren för förfarandet vid betalningsarrangemang som Skatteförvaltningen samtidigt gjorde. Genom förslaget förhindras användningen av skatteåterbäring till betalning av skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang. I stället för att skatteskulden kvittas betalas återbäringen ut till den skattskyldige, om det inte finns andra hinder för återbetalning.

Syftet med lindrat betalningsarrangemang är att ge företagen längre tid att betala skatt och därmed stödja företagens likviditet i den mest akuta fasen av coronaviruspandemin och de begränsande åtgärder som genomförts med anledning av den. Att betala ut återbäringar till den skattskyldige i stället för att använda dem till betalning av skulder som är föremål för betalningsarrangemang stöder detta syfte.

Förhindrande av användningen av återbäring gäller enligt förslaget endast skatteskulder som är föremål för lindrat betalningsarrangemang. Den begränsade tillämpningen beror på att den föreslagna ändringen är nära förknippad med lindrat betalningsarrangemang och med dess syfte att lindra de tillfälliga betalningssvårigheter som orsakats företagen till följd av coronaviruspandemin och de begränsande åtgärder som genomförts med anledning av den. Ändringen ska vara tidsbegränsad och gälla till utgången av 2020.

Dessutom föreslås det att den skattskyldige hos Skatteförvaltningen ska kunna begära att återbäringar som använts till betalning av skatter som är föremål för lindrat betalningsarrangemang betalas tillbaka till den skattskyldige. Möjligheten gäller sådana återbäringar som före ikraftträdandet av den lagändring som gäller förhindrande av användning av återbäring har använts till

betalning av skatteskulder som är föremål för lindrat betalningsarrangemang. I praktiken återtogs användningen av återbäringen till betalning av en skatteskuld som är föremål för lindrat betalningsarrangemang, och återbäringen betalas ut till den skattskyldige.

Syftet med ändringen är att utsträcka de effekter som åstadkoms genom den föreslagna ändring som gäller förhindrande av användning av återbäring till att även gälla sådana återbäringar som Skatteförvaltningen före ikraftträdandet av ändringen i enlighet med gällande bestämmelser har använt till betalning av sådana skulder som är föremål för begäran om lindrat betalningsarrangemang. Det ekonomiska slutresultatet är därmed detsamma oberoende av om tidpunkten för återbäringen infaller före eller efter ikraftträdandet av den lagändring som gäller förhindrande av användning av återbäring. I båda fallen betalas återbäringen ut till den skattskyldige.

4.1.3 Dröjsmålsränta och förseningsränta på lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov

I propositionen föreslås det att dröjsmålsräntan på skatter som är föremål för lindrat betalningsarrangemang sänks från fyra procent till tre procent. Motsvarande sänkning på en procentenhet görs också när det gäller skatter som är föremål för lindrat betalningsuppskov i fråga om punktskatter, bilskatter, fordonsskatter och bränsleavgifter.

Den ytterligare sänkningen av dröjsmålsräntan från fyra till tre procent hänför sig till regeringens ovannämnda åtgärder för att stödja företagen. Genom den ytterligare sänkningen av den dröjsmålsränta som tillämpas på lindrat betalningsarrangemang till tre procent i kombination med den möjlighet att inkludera mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året i betalningsarrangemanget kan ställningen för företag som råkat i betalningssvårigheter stödjas. Dröjsmålsräntan på tre procent tillämpas enligt förslaget enhetligt på samtliga lindrade betalningsarrangemang.

Den föreslagna dröjsmålsräntan på tre procent kan under dessa förhållanden anses vara en skälig räntepåföljd för företag som har betalningssvårigheter med tanke på att det inte krävs några säkerheter för betalningsarrangemang och att arrangemanget kan ingås lätt och snabbt. Betalningsarrangemang är avsedda för skattskyldiga som råkat i tillfälliga betalningssvårigheter. En sänkning av dröjsmålsräntan så att den blir lägre än tre procent skulle kunna leda till att även andra företag än sådana som har tillfälliga betalningssvårigheter använder betalningsarrangemang som finansieringsmetod i stället för andra tillgängliga finansieringsmetoder. Detta skulle medföra avsevärda förluster av skatteintäkter.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för företagen

Genom att utvidga betalningsarrangemangen till att gälla mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året och genom att komplettera de åtgärder som redan vidtagits kan man förbättra den försämrade likviditeten för de företag som till följd av krisen råkat i allvarliga svårigheter. De svåraste problemen gäller i praktiken små och medelstora företag. Genom att vidta åtgärder som förbättrar likviditeten kan man hjälpa företag att klara krisen och därmed undvika konkurser.

4.2.1.2 Konsekvenser för den offentliga ekonomin

Återbäring av betald mervärdesskatt i samband med betalningsarrangemang

De konsekvenser i fråga om mervärdesskatteinkomsterna som följer av förslaget om återbetalning av mervärdesskatter som förfallit till betalning i januari–mars i år beror på hur stor del av företagen som utnyttjar denna möjlighet. Uppskattningen av hur förslaget inverkar på antalet betalningsarrangemang och på det sammanlagda beloppet av de skatter som omfattas av betalningsarrangemang kan inte utgå från antalet betalningsarrangemang som gjorts före coronaviruspandemin. De verksamhetsvillkor för företagen som uppstått på grund av coronaviruspandemin är alldeles exceptionella, och det går inte att med säkerhet förutse hur krissituationen kommer att utvecklas eller hur länge den kommer att vara. Detta gör det mycket svårt att bedöma konsekvenserna av de föreslagna ändringarna.

Antalet begäranden om lindrade betalningsarrangemang som gjorts under krisen och som var anhängiga hos Skatteförvaltningen den 24 april var cirka 17 000, varav cirka 11 700 gällde mervärdesskatt. Av dessa gäller cirka 5 000 mervärdesskatt som förfallit till betalning i mars, och beloppet av de skatter som är föremål för dem är totalt cirka 40 miljoner euro. Före den 24 april hade cirka 10 000 initiativ till betalningsarrangemang tagits i fråga om mervärdesskatt som förfallit till betalning i april, och beloppet av de skatter som är föremål för dem är totalt cirka 160 miljoner euro. När det gäller skatter som förfallit till betalning i mars och april finns det utöver dessa även sådan skatteskuld i fråga om vilka det åtminstone hittills inte har inletts några betalningsarrangemang. Att inkludera mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året i betalningsarrangemangen och betala tillbaka dem till den skattskyldige antas ha en större effekt på företagets likviditet än det tidigare lindrade betalningsarrangemanget, eftersom krisen i början av året ännu inte i större utsträckning påverkat företagets verksamhetsförutsättningar och försäljningsvolymerna i Finland. Därmed kan man anta att det nya arrangemanget utnyttjas i högre grad. Dessutom leder sänkningen av dröjsmålsräntan med en procentenhet från fyra till tre procent sannolikt till att antalet begäranden ökar med 1–2 procent. Att betala tillbaka dessa skatter till den skattskyldige i samband med betalningsarrangemang är en exceptionell åtgärd, och företagets behov att utnyttja denna möjlighet beror på om det finns andra tillgängliga finansieringsalternativ och med vilka villkor. Utifrån beloppet av de mervärdesskatter som förfallit till betalning i april och det preliminära antalet betalningsarrangemang i fråga om dem baserar sig denna konsekvensbedömning på antagandet att cirka 17 procent av de mervärdesskatter som förfallit till betalning i januari–mars blir föremål för betalningsarrangemang. Denna bedömning är dock förknippad med ett flertal osäkerhetsfaktorer på grund av den exceptionella situationen.

Till följd av betalningsarrangemangen redovisas skatterna till staten först efter förfallodagen. Vid betalningsarrangemang kan den skattskyldige få en betalningstid på högst 24 månader. I praktiken har den genomsnittliga betalningstiden varit 10,5 månader. Skatter som annars skulle inflyta till statsbudgeten 2020 inflyter till följd av betalningsarrangemangen först 2021 och 2022. I de ekonomiska konsekvenserna har det belopp som skjuts fram till 2021 bedömts. Beroende på betalningstidernas längd kan en del av detta belopp dock inflyta först 2022.

Om 17 procent av de skatter som förfallit till betalning i januari–mars betalas ut till företagen, skjuts skatter som influtit 2020 fram till 2021 till ett belopp av cirka 515 miljoner euro. Dröjsmålsräntor för 2020 inflyter till staten till ett uppskattat belopp av 3 miljoner euro och för 2021 till ett belopp av cirka 14 miljoner euro. På grund av de osäkerhetsfaktorer som är förknippade med konsekvensbedömningen presenteras i tabellen nedan konsekvenserna även med antagandet att det belopp som betalas tillbaka är 30 eller 50 procent. I tabellen ingår också delvis

skatter som förfallit till betalning i mars, trots att dessa siffror gavs redan i den regeringsproposition som gällde sänkning av dröjsmålsräntan. Endast en liten del av de skattskyldiga har dock obetalda skatter för mars och vidtagna betalningsarrangemang för dessa skatter. De begäranden om betalningsarrangemang för obetalda skatter som förfallit till betalning i mars, cirka 40 miljoner euro, ingår inte i konsekvensbedömningen i tabellen. Antagandet i kalkylerna är att den första posten i betalningsarrangemanget förfaller till betalning i september 2020.

Skatter som betalas tillbaka, andel av de mervärdesskatter som förfallit till betalning i januari–mars	skattebelopp som skjuts fram från 2020 till 2021	ränteinkomster 2020	ränteinkomster 2 021
17 %	515 mn euro	3 mn euro	14 mn euro
30 %	930 mn euro	5 mn euro	24 mn euro
50 %	1 570 mn euro	9 mn euro	41 mn euro

Betalningsarrangemang är dock förenade med en risk för att den skattskyldige inte alls kan betala de skatter som ingår i betalningsprogrammet. Ju längre betalningsprogrammet är, desto större är risken. Enligt Skatteförvaltningens uppskattning uteblir i normala fall cirka 20–30 procent av de skatter som är föremål för betalningsarrangemang. Under coronaviruspandemin är denna andel antagligen mindre än under normala förhållanden, eftersom likviditetsproblemen till följd av pandemin antas vara tillfälliga framför allt med beaktande av de statsstöd som företagen får. Om 17 procent av de mervärdesskatter som förfallit till betalning i januari–mars är föremål för betalningsarrangemang och om 20 procent av dessa skatter uteblir inom ramen för betalningsarrangemanget, orsakar detta åren 2020 och 2021 skatteinkomstförluster av engångsnatur till ett belopp av totalt cirka 155 miljoner euro. Dessa skatter kan dock inflyta senare med hjälp av andra indrivningssätt såsom utsökning eller genom att den skattskyldige betalar frivilligt. Om ett företag som ingått ett betalningsarrangemang går i konkurs är risken stor att skatteinkomsterna uteblir helt. Tack vare möjligheten till betalningsarrangemang blir samtidigt andelen företag som går i konkurs mindre. Enligt en grov uppskattning kan ungefär hälften av de skatter som uteblir inom ramen för betalningsarrangemang tas ut senare med hjälp av andra indrivningsmetoder eller genom frivillig betalning. Beloppet av de skatter som då uteblir slutgiltigt under 2020 och 2021 är då uppskattningsvis cirka 75 miljoner euro. När man beaktar det uppskattade beloppet av skatter som uteblir slutgiltigt, minskar mervärdesskatteintäkterna 2020 grovt uppskattat med cirka 530 miljoner euro, varav cirka 15 miljoner euro uteblir slutligt, medan de 2021 ökar med uppskattningsvis cirka 455 miljoner euro, beaktande av cirka 60 miljoner euro skatter, som uteblir slutligt. Ändringar i ränteinkomsterna har inte beaktats.

Samtliga konsekvensbedömningar ovan är förenade med betydande osäkerhet eftersom det är fråga om en exceptionell situation.

Förhindrande av användningen av återbäring till skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang eller betalningsuppskov

I enlighet med de gällande bestämmelserna används skatteåterbäringarna till betalning av skatter som är föremål för betalningsarrangemang i enlighet med 22 § i lagen om skatteuppbörd. Beloppet av obetald skatt som är föremål för betalningsarrangemang minskar då med beloppet av återbäringen. Användningen av återbäring till betalning av skatt innebär också att skatten till denna del redovisas till skattetagarna.

Det föreslås att användningen av skatteåterbäring till betalning av skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang förhindras. Det belopp som motsvarar återbäringen betalas i regel tillbaka till den skattskyldige i stället för att återbäringen används till betalning av skatt som är föremål för betalningsarrangemang. Förslaget innebär att beloppet av obetald skatt som är föremål för betalningsarrangemang kvarstår och att skatten till denna del ska betalas i enlighet med betalningsprogrammet. Jämfört med nuläget innebär förslaget att skattetagarna till denna del får skatten i form av redovisningar i enlighet med posterna i betalningsarrangemanget vid en senare tidpunkt. Eftersom betalningsarrangemangets maximitid är 24 månader skjuts skatteinkomsterna till denna del fram från 2020 till 2021 och 2022. Det är alltså inte fråga om att skatteinkomsterna helt skulle utebli. Betalningsarrangemang är dock förknippade med en risk för att den skattskyldige inte lyckas följa betalningsprogrammet. Ju längre betalningsprogrammet är, desto större är risken. Om ett företag som ingått ett betalningsarrangemang går i konkurs är risken stor att skatteinkomsterna uteblir helt.

Lindrat betalningsarrangemang begränsas inte till att gälla enbart vissa skatteslag. Vid utgången av april 2020 har merparten av de skatter som är föremål för begäranden om betalningsarrangemang varit mervärdesskatt (cirka 280 miljoner euro). När det gäller obetalda förskottsinnehållningar och arbetsgivares sjukförsäkringsavgifter har det gjorts begäranden om betalningsarrangemang till ett belopp av cirka 100 miljoner euro. Sammanlagt har det gjorts begäranden om betalningsarrangemang till ett belopp av cirka 420 miljoner euro.

Skattskyldiga som före utgången av den 8 maj 2020 inlett lindrat betalningsarrangemang fick under tiden juli–december 2019 skatteåterbäringar till ett belopp av sammanlagt cirka 108 miljoner euro, varav 86 miljoner euro betalades ut till de skattskyldiga. Cirka 22 miljoner euro av återbäringarna användes till betalning av andra skatter. Merparten av återbäringarna gällde mervärdesskatt (cirka 59 miljoner euro). Cirka 50 miljoner euro var återbäringar av andra skatteslag.

Enligt gällande lagstiftning skulle dessa återbäringar i regel i sin helhet användas till betalning av skulder som är föremål för betalningsarrangemang. Återbäring kan betalas ut till den skattskyldige endast i det fallet att återbäringsbeloppet räcker till att täcka den skattskyldiges samtliga skatteskulder. Återbäring betalas alltså ut till den del återbäringsbeloppet överskrider beloppet av skatteskulderna. Sådana situationer kan bedömas vara sällsynta.

Förslaget om förhindrande av användning av återbäring uppskattas minska skatteintäkterna för 2020 med cirka 89 miljoner euro. Statens skatteinkomster minskar då med cirka 55 miljoner euro, kommunernas med cirka 30 miljoner euro, församlingarnas med cirka 2 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 2 miljoner euro. Skatteintäkterna för 2021 beräknas i motsvarande grad öka med 89 miljoner euro. Statens skatteinkomster ökar då med cirka 55 miljoner euro, kommunernas med cirka 30 miljoner euro, församlingarnas med cirka 2 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 2 miljoner euro. Till följd av ändringen beräknas det åren 2020 och 2021 inflyta cirka 4 miljoner euro i ränta på basis av de skatter som omfattas av betalningsarrangemang.

Betalning av återbäring till den skattskyldige i samband med lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov

Enligt den föreslagna 25 a § i lagen om skatteuppbörd kan Skatteförvaltningen till den skattskyldige betala ut den återbäring som använts till betalning av skatt som är föremål för lindrat betalningsarrangemang. Användningen av återbäringen återtas, och de belopp som redovisats till skattetagarna återkrävs. Beloppet av den skuld som är föremål för betalningsarrangemang ökar med beloppet av återbäringen. Betalningen av skatten skjuts även till denna del fram till en senare tidpunkt i enlighet med betalningsprogrammet.

Den föreslagna 25 a § i lagen om skatteuppbörd tillämpas på återbäringar som den 25 mars 2020 eller därefter har använts till betalning av skuld som är föremål för betalningsarrangemang. Återbäringar till skattskyldiga som begärt lindrat betalningsarrangemang användes under tiden den 25 mars–30 april 2020 till betalning av skatteskulder till ett belopp av sammanlagt cirka 3,5 miljoner euro. Enligt förslaget ska de skattskyldiga kunna begära att dessa återbäringar betalas ut. Återbäringsmöjligheten omfattar utöver dessa samtliga återbäringar som används till betalning av skuld som är föremål för betalningsarrangemang före ikraftträdandet av den föreslagna 25 a §. Detta innebär sannolikt återbäringar som använts till betalning av sådan skuld i maj och juni 2020. Beloppet av dessa återbäringar uppskattas vara cirka 40 miljoner euro.

Eftersom utbetalning av återbäringar kräver initiativ av den skattskyldige och eftersom utbetalning av återbäring orsakar dröjsmålspåföljder för den skattskyldige, antas endast en del av de skattskyldiga utnyttja denna möjlighet. Konsekvensbedömningarna har beräknats enligt antagandet att 30 procent av dem som är berättigade till återbäring ansöker om återbäring.

Förslaget om att användningen av återbäring ska återtas och att återbäringen ska betalas ut uppskattas minska skatteintäkterna för 2020 med cirka 10 miljoner euro. Statens skatteinkomster minskar då med cirka 5 miljoner euro, kommunernas med cirka 4 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 1 miljon euro. Skatteintäkterna för 2021 beräknas i motsvarande grad öka med 10 miljoner euro. Statens skatteinkomster ökar då med cirka 5 miljoner euro, kommunernas med cirka 4 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 1 miljon euro. Till följd av ändringen blir ränteintäkterna 2020 och 2021 under 1 miljon euro i fråga om de skatter som varit föremål för betalningsarrangemang.

Konsekvenserna av förhindrande av användning av återbäring och betalning av återbäring till den skattskyldige uppskattas vara små när det gäller lindrat betalningsuppskov.

Sänkning av dröjsmålsräntan och förseningsräntan till tre procent i fråga om lindrat betalningsarrangemang och betalningsuppskov

Den föreslagna dröjsmålsräntan på tre procent gäller samtliga lindrade betalningsarrangemang på vilka tillämpas den temporära 5 e §, som trädde i kraft den 1 maj 2020, i lagen om skattetillägg och förseningsränta. Sänkningen av dröjsmålsräntan från fyra procent till tre procent minskar skatteinkomsterna. Skatteinkomsterna minskar för det första på grund av att inkomsterna från dröjsmålsräntan minskar när ränteprocenten sänks med en procentenhet. Konsekvenserna av de minskade inkomsterna från dröjsmålsräntan är dock små. Den sänkta räntan har större konsekvenser för betalningsarrangemangens attraktivitet. Den gällande dröjsmålsräntan på fyra procent kan redan i sig betraktas som en lockande finansieringsmetod för många företag, när man beaktar att betalningsarrangemang inte kräver några säkerheter. En sänkning av dröjsmålsräntan till tre procent gör betalningsarrangemang ännu mer lockande för företagen.

RP 74/2020 rd

Om ytterligare 1,5 procent av skatterna, utöver det belopp som uppskattades tidigare i regeringens proposition RP 33/2020 rd, omfattas av förfarandet vid betalningsarrangemang, minskar skatteintäkterna för 2020 sammanlagt med cirka 167 miljoner euro. Statens skatteinkomster minskar då med cirka 90 miljoner euro, kommunernas med cirka 67 miljoner euro, församlingarnas med cirka 3 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 7 miljoner euro. Skatteintäkterna för 2021 beräknas i motsvarande grad öka med 167 miljoner euro. Statens skatteinkomster ökar då med cirka 90 miljoner euro, kommunernas med cirka 67 miljoner euro, församlingarnas med cirka 3 miljoner euro och Folkpensionsanstaltens med cirka 7 miljoner euro. Till följd av ändringen minskar ränteintäkterna 2020 och 2021 i fråga om skatter som varit föremål för betalningsarrangemang med cirka 10 miljoner euro.

I fråga om lindrat betalningsuppskov uppskattas de ekonomiska konsekvenserna vara små.

I tabellen nedan presenteras en uppskattning av de sammanlagda konsekvenserna för intäkterna enligt olika skatteslag av förhindrandet av användningen av återbärningar, utbetalning av återbärningar i samband med betalningsarrangemang och sänkning av förseningsräntan vid lindrat betalningsarrangemang till tre procent.

Skatteslag	Skatter (mn euro)		Räntor (mn euro)		Sammanlagt (mn euro)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Räntor i nuvarande betalningsarrangemang	0	0	-1	0	-1	0
Förskottsinnehållning	-105	105	1	-1	-104	104
- Staten	-14	14	0	0	-14	14
- Kommunerna	-78	78	1	-1	-77	77
- Församlingarna	-5	5	0	0	-5	5
- Folkpensionsanstalten	-8	8	0	0	-8	8
Inkomstskatt för samfund	-34	34	0	1	-34	35
- Staten	-23	23	0	0	-23	23
- Kommunerna	-11	11	0	1	-11	12
Mervärdesskatt	-109	109	-1	-4	-110	105
Skatt på försäkringspremie	-4	4	0	0	-4	4
Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift	-2	2	0	0	-2	2
Fastighetsskatt	-12	12	0	-1	-12	11
Sammanlagt	-266	266	-1,0	-5,0	-267	261

RP 74/2020 rd

Uppdatering av kalkylen över konsekvenserna av lindrade betalningsarrangemang

När konsekvensbedömningarna i regeringens proposition RP 33/2020 rd utarbetades fanns det på grund av den exceptionella situation som orsakats av coronaviruspandemin inte tillgång till jämförbart material som utgångspunkt för beräkningarna. Efter att regeringspropositionen lämnades till riksdagen har Skatteförvaltningen utifrån de begäranden om betalningsarrangemang som skattskyldiga gjort efter den 25 mars 2020 fått uppgifter om beloppet av de skatter som blivit föremål för betalningsarrangemang samt om hur detta belopp fördelar sig på olika skatteslag. Utifrån dessa uppgifter har de uppskattningar av konsekvenserna av ändringarna i förfarandet vid betalningsarrangemang som gjordes i den tidigare regeringspropositionen uppdaterats i denna proposition. De beräkningar som gjorts för konsekvensbedömningarna i denna proposition baserar sig på en uppdaterad uppskattning av konsekvenserna för skatteintäkterna av de ändringar som gjorts i förfarandet vid betalningsarrangemang.

I tabellen nedan presenteras de totala konsekvenserna för intäkterna enligt olika skatteslag av de ändringar i betalningsarrangemangen som föreslogs i regeringens proposition RP 33/2020 rd och som genomförts av Skatteförvaltningen samt av de ändringar i förfarandet vid betalningsarrangemang som föreslås i denna proposition. Konsekvenserna av det förslag om återbäring av mervärdesskatt som ingår i denna proposition ingår inte i kalkylen.

Skatteslag	Skatter (mn euro)		Räntor (mn euro)		Sammanlagt (mn euro)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Räntor i nuvarande betalningsarrangemang	0	0	-5	0	-5	0
Förskottsinnehållning	-529	529	3	14	-526	543
- Staten	-70	70	0	2	-70	72
- Kommunerna	-391	391	3	10	-388	401
- Församlingarna	-27	27	0	1	-27	28
- Folkpensionsanstalten	-41	41	0	1	-41	42
Inkomstskatt för samfund	-71	71	0	2	-71	73
- Staten	-48	48	0	1	-48	49
- Kommunerna	-23	23	0	1	-23	24
Mervärdesskatt	-839	839	4	23	-835	862
Skatt på försäkringspremie	-32	32	0	1	-32	33
Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift	-13	13	0	0	-13	13
Fastighetsskatt	-61	61	0	1	-61	62
Sammanlagt	-1 545	1 545	2	41	-1 543	1 586

RP 74/2020 rd

De beräkningar i regeringens proposition RP 33/2020 rd som gällde konsekvenserna baserade sig på en uppskattning enligt vilken 10 procent av skatteintäkterna för varje skatteslag skulle bli föremål för lindrat betalningsarrangemang. På basis av uppgifterna om de begäranden om betalningsarrangemang som de skattskyldiga hittills har gjort har merparten av begärandena gällt mervärdesskatten. Förskottsinnehållning, inkomstskatt för samfund och fastighetsskatt har varit föremål för begäranden om betalningsarrangemang i avsevärt mindre utsträckning än väntat. Kalkylen i denna proposition har uppdaterats per skatteslag utifrån dessa uppgifter. Exempelvis har andelen mervärdesskatt i kalkylen utökats, medan andelen förskottsinnehållning och inkomstskatt för samfund har minskats. Uppdateringen av konsekvensbedömningen inverkar också på fördelningen av skatteintäkter per skattetagare. Statens andel av konsekvenserna för skatteintäkterna har ökat, eftersom mervärdesskatten i sin helhet ska redovisas till staten.

I tabellen nedan presenteras en uppskattning av vilka konsekvenser de ändringar som föreslås i denna proposition och uppgifterna om utfallet av inledda betalningsarrangemang har på skatteintäkterna i fråga om olika skatteslag i förhållande till de uppskattningar som ingick i RP 33/2020 rd. Konsekvenserna av det förslag om återbäring av mervärdesskatt som ingår i denna proposition ingår inte i kalkylen.

Skatteslag	Skatter (mn euro)		Räntor (mn euro)		Sammanlagt Mn euro	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Räntor i nuvarande betalningsarrangemang	0	0	-1	0	-1	0
Förskottsinnehållning	50	-50	-3	-7	47	-57
- Staten	7	-7	0	-1	7	-8
- Kommunerna	36	-36	-2	-5	34	-41
- Församlingarna	3	-3	-1	0	2	-3
- Folkpensionsanstalten	4	-4	0	-1	4	-5
Inkomstskatt för samfund	68	-68	-1	-3	67	-71
- Staten	46	-46	-1	-2	45	-48
- Kommunerna	22	-22	0	-1	22	-23
Mervärdesskatt	-268	268	-2	3	-270	271
Skatt på försäkringspremie	-8	8	0	0	-8	8
Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift	0	0	0	-1	0	-1
Fastighetsskatt	19	-19	0	-2	19	-21
Sammanlagt	-139	139	-7	-10	-146	129

Av kalkylen framgår att statens skatteintäktsförlust för 2020 ökar med sammanlagt 223 miljoner euro jämfört med kalkylerna i regeringens proposition RP 33/2020 rd. För kommunerna minskar

RP 74/2020 rd

skatteintäktsförlusten för 2020 med 77 miljoner euro till 475 miljoner euro, medan skatteintäktsförlusten i RP 33/2020 rd uppskattades till 552 miljoner euro.

I konsekvensbedömningarna ovan har man utgått från att tiden för betalningsarrangemang är 12 månader. Om betalningsprogrammet är längre, fördelas betalningen av skatter över en längre tidsperiod. Skatteintäktsförlusterna för 2020 är då större än de uppskattningar som presenteras ovan, och ökningen av skatteintäkterna fördelas på åren 2021 och 2022. Också intäkterna från dröjsmålsräntan ökar. I uppskattningarna har det inte beaktats att en del av betalningsarrangemangen kan upphöra att gälla, om den skattskyldige inte kan betala posterna i enlighet med betalningsprogrammet. Ju längre betalningsprogrammet är, desto större är risken. Om ett företag som ingått ett betalningsarrangemang går i konkurs är risken stor att skatteinkomsterna uteblir helt.

Konsekvensbedömningarna är fortfarande förknippade med avsevärd osäkerhet på grund av den exceptionella situationen. Finansministeriet följer tillsammans med Skatteförvaltningen noga hur beloppet av de skatter som ingår i betalningsarrangemang utvecklas och hur ändringarna påverkar redovisningen av skatterna till skattetagarna.

Kompensation till kommunerna för konsekvenserna av propositionen

I regeringens proposition RP 33/2020 rd om lindrat betalningsarrangemang uppskattades ändringarna i förfarandet vid betalningsarrangemang minska kommunernas skatteinkomster med sammanlagt 552 miljoner euro 2020. Förseningsräntorna enligt betalningsprogrammen uppskattades å sin sida öka kommunernas skatteintäkter med 5 miljoner euro. De skatteintäktsförluster som orsakas kommunerna till följd av dessa ändringar av betalningsarrangemangen kompenseras genom statsandelssystemet. Kompensationen genomfördes genom en ny 36 b § (293/2020) som fogades till lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009), på basis av vilken det till kommunerna år 2020 betalas sammanlagt 547 miljoner euro i form av en ersättning för viss tid till följd av fördröjda skatteinkomster. Motsvarande belopp, ökat med det uppskattade beloppet av dröjsmålsränta som ska redovisas till kommunerna på grund av ändringarna i betalningsarrangemangen, dras av från ersättningen för förlorade skatteinkomster som föranleds av ändringar i beskattningsgrunderna år 2021.

Riksdagens förvaltningsutskott förutsatte i sitt betänkande (FvUB 6/2020 rd) om regeringens proposition RP 32/2020 rd om ändringen av lagen om statsandel för kommunal basservice att kommunerna kompenseras för de förlorade skatteinkomster som betalningsarrangemangen orsakar 2020 till så korrekt belopp som möjligt och vid så riktig tidpunkt som möjligt. Utskottet framhöll att om beräkningarna i propositionen avsevärt avviker från uppgifterna om utfallet, ska beloppet av ersättningarna för dröjsmål i skatteinkomsterna och de dröjsmålsräntor som ska dras av preciseras senare så att det motsvarar utfallet.

Ovan i denna proposition har det redogjorts för hur den tidigare konsekvensbedömningen har uppdaterats utifrån uppgifterna om de skattskyldiga som begärt lindrat betalningsarrangemang och uppgifterna om de skatter som är föremål för begäranden om betalningsarrangemang samt utifrån de ändringar som föreslås i propositionen. Utifrån dessa kalkyler har de skatteintäktsförluster som uppskattats för kommunerna 2020 minskats till 475 miljoner euro. Enligt den nya uppskattningen är kommunernas skatteintäktsförluster därmed 77 miljoner euro mindre än i den uppskattning som gjordes i regeringens proposition RP 33/2020 rd. På motsvarande sätt uppskattas kommunernas intäkter från förseningsräntor 2020 minska med 2 miljoner euro.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås det att de statsandelar som följer av ändringarna i beskattningsgrunderna för kommunerna inte ändras i detta sammanhang, när man dessutom beaktar förvaltningsutskottets ställningstagande i fråga om uppföljning av utfallet i fråga om skatteförluster. Eftersom lindrat betalningsarrangemang kan inledas fram till utgången av augusti, är det inte motiverat att precisera beloppet av statsandelarna redan i detta skede. Också de förändringar i kommunernas skatteintäkter som orsakas av denna proposition kan tas i beaktande när de preciseringar som förvaltningsutskottet förutsätter i sitt betänkande görs utifrån uppföljningsuppgifterna.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

Återbetalningen till de skattskyldiga av de mervärdesskatter som betalats i början av året kräver ändringar i Skatteförvaltningens informationssystem. Dessutom kommer Skatteförvaltningen att åsamkas avsevärt manuellt arbete i samband med behandlingen av begärandena och ökad telefonrådgivning. Arbetsmängden fördelas på en period på ett par månader, först med betoning på kundrådgivning och anvisningar om ändrade förfaranden, och efter ikraftträdandet av lagen med betoning på behandling av begäranden om betalningsarrangemang. Beloppet av de administrativa kostnaderna beror på hur stor andel av företagen som ingår arrangemanget. Om 15 procent av de kunder som betalat mervärdesskatt inleder betalningsarrangemang för mervärdesskatt som betalats i början av året, ökar arbetsmängden med cirka 720 dagsverken, vilket motsvarar cirka 240 000 euro. Om 30 procent av företagen utnyttjar systemet, ökar det arbetsmängden vid Skatteförvaltningen med 960 dagsverken (490 000 euro), och om 50 procent av företagen utnyttjar möjligheten, ökar arbetsmängden med 2 400 dagsverken (820 000 euro).

De övriga ändringarna har inga nämnvärda konsekvenser för arbetsmängden vid Skatteförvaltningen.

5 Specialmotivering

5.1 Lagen om skatteuppbörd

25 §. Hinder för användning av återbäring. I paragrafen föreskrivs det om hinder för användning av återbäring. Det föreslås att 1 mom. ändras så att nya 3—5 punkter temporärt fogas till momentet. Enligt den nya 3 punkten ska återbäring inte användas till betalning av sådan skatt som är föremål för i 41 § avsett betalningsarrangemang, om på betalningsarrangemanget tillämpas 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta. I den nya 4 punkten och 5 punkten föreskrivs det på motsvarande sätt om betalningsuppskov för punktskatt och bilskatt. I fråga om punktskatt ska det i 5 punkten nämnas att utöver vad som i 47 b § 1 mom. i punktskattelagen föreskrivs om hinder för kvittning ska bestämmelsen tillämpas. Den föreslagna bestämmelsen ska således också tillämpas på sådan skatt som är föremål för i 105 § 3 mom. i punktskattelagen eller 50 § 3 mom. i bilskattelagen avsett betalningsuppskov, om på betalningsuppskovet tillämpas 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta. De föreslagna ändringarna är ett undantag från huvudregeln i 22 § i lagen om skatteuppbörd, enligt vilken Skatteförvaltningen använder återbäringar till betalning av den skattskyldiges förfallna skatter eller Skatteförvaltningens andra fordringar.

Den föreslagna bestämmelsen ska tillämpas endast på skatter som omfattas av lindrade betalningsarrangemang och betalningsuppskov. I fråga om övriga skatteskulder används återbäringen till betalning av skatt i enlighet med huvudregeln i 22 §. Återbäringen används alltså till betalning av skatteskuld när den skattskyldige inte har något betalningsarrangemang, men också i en situation där det i den skattskyldiges betalningsarrangemang inte är fråga om ett lindrat

betalningsarrangemang utan om ett tidigare betalningsarrangemang på vilket en sänkt dröjsmålsränta på tre procent inte tillämpas.

Den föreslagna bestämmelsen är tillämplig på alla återbäringar som avses i lagen om skatteuppbörd oberoende av skatteslag. Återbäringen kan således gälla exempelvis mervärdesskatt, samfunds inkomstskatt eller fysiska personers inkomstskatt. Bestämmelsen är tillämplig även på återbäring av punktskatt eller bilskatt. Den föreslagna bestämmelsen är på samma sätt som den 5 e § som fogats till lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämplig på alla skattskyldiga.

Om den föreslagna bestämmelsen tillämpas ska återbäringen betalas ut till den skattskyldige i enlighet med 30 § i lagen om skatteuppbörd, om det inte finns andra hinder för återbetalning enligt 4 kap. Återbäringen kan användas till betalning av någon annan av den skattskyldiges skatter än sådan som omfattas av det lindrade betalningsarrangemanget. En sådan situation kan komma på fråga till exempel när den skattskyldige efter att ha vidtagit ett betalningsarrangemang får ny skatteskuld som inte omfattas av betalningsarrangemanget. Återbäringen kan också i enlighet med 23 § användas för betalning av någon annan myndighets fordringar samt utmätas till betalning av utsökningsskulder.

Återbäringen ska betalas direkt till den skattskyldige med stöd av den föreslagna bestämmelsen. Den skattskyldige har med stöd av bestämmelsen inte rätt att begära att återbäringen används till betalning av skuld som är föremål för betalningsarrangemang för att undvika dröjsmålsränta. Den skattskyldige kan dock, om han eller hon så önskar, betala posterna i sitt betalningsarrangemang enligt en snabbare tidtabell än överenskommet. Avsikten är att paragrafen ska gälla till utgången av 2020. Efter detta ska återbäringarna också användas till betalning av skatter som är föremål för lindrat betalningsarrangemang enligt 22 §.

25 a §. Utbetalning av återbäring till den skattskyldige i samband med betalningsarrangemang. Det föreslås att det till lagen temporärt fogas en ny 25 a §, där det föreskrivs om utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka i efterhand i samband med ett lindrat betalningsarrangemang. Bestämmelsen hänför sig till de ändringar som föreslås i 25 § 1 mom. genom vilka det förhindras att återbäringar används till betalning av skulder som omfattas av det lindrade betalningsarrangemanget. Bestämmelsen om hinder för användning av återbäring kan tillämpas först efter det att den har trätt i kraft. Innan lagen träder i kraft används återbäringar i enlighet med 22 § också till betalning av sådana skulder för vilka betalningsarrangemang har begärts. Syftet med den nya 25 a § är att på motsvarande sätt som i det föreslagna 25 § 1 mom. utsträcka möjligheten att förhindra användning av återbäringar till att gälla återbäringar som redan innan bestämmelsen trädde i kraft använts till betalning av sådana skatter för vilka ett lindrat betalningsarrangemang har begärts. Detta innebär att sådan användning av återbäring till betalning av skatteskulder som redan är ett faktum återtas och att det belopp som ska betalas tillbaka betalas till den skattskyldige.

I 1 mom. föreskrivs det att Skatteförvaltningen till den skattskyldige kan betala ut de återbäringar som använts i enlighet med 22 § till betalning av sådan skatt för vilken ingåtts ett i 41 § avsett betalningsarrangemang, om på betalningsarrangemanget tillämpas 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta. Det är alltså fråga om en situation där den skatt som ska betalas tillbaka har använts till betalning av skatt som omfattas av ett lindrat betalningsarrangemang i enlighet med 22 §. Detta innebär i praktiken att användningen av återbäring till betalning av skuld som är föremål för betalningsarrangemang återtas och att det belopp som ska betalas tillbaka betalas ut till den skattskyldige. Beloppet av den skuld som är föremål för betalningsarrangemanget ökar på motsvarande sätt med det belopp som betalas tillbaka.

Användningen av återbäringen till betalning av skatt som omfattas av ett lindrat betalningsarrangemang ska inte återtas automatiskt, utan den skattskyldige ska särskilt hos Skatteförvaltningen begära utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka. När skuldbeloppet ökar medför detta dröjsmålspåföljder för den skattskyldige, eftersom dröjsmålsränta beräknas på den obetalda delen av skatt som förfallit till betalning. En del av de skattskyldiga kan därför vilja att användningen av återbäring till betalning av skulder som är föremål för betalningsarrangemang inte ska återtas, även om det finns möjlighet till det. Återtagandet av användningen av återbäringen ska således basera sig på den skattskyldiges initiativ, för att den skattskyldige inte ofrivilligt ska drabbas av dröjsmålspåföljder.

I 1 mom. föreslås det dessutom bestämmelser om vilka återbäringar som kan betalas ut retroaktivt till den skattskyldige. Återbäringen kan betalas ut, om den har använts till betalning av skatt som omfattas av det lindrade betalningsarrangemanget den 25 mars 2020 eller efter det. Det har varit möjligt att begära ett lindrat betalningsarrangemang hos Skatteförvaltningen från och med ovannämnda datum, även om lagändringen om sänkning av dröjsmålsräntan trädde i kraft först den 1 maj 2020. Det är ändamålsenligt att begränsa möjligheten att få en utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka till återbäringar som använts efter det att den skattskyldige har haft möjlighet att begära ett lindrat betalningsarrangemang.

I 1 mom. föreslås det vidare att återbäring kan betalas ut, om den använts till betalning av en skuld som omfattas av det lindrade betalningsarrangemanget senast dagen före ikraftträdandet av denna paragraf. Efter det att denna paragraf har trätt i kraft är det med stöd av den föreslagna 25 § 1 mom. 3—5 punkten inte möjligt att använda återbäringar till betalning av skulder som är föremål för betalningsarrangemang.

Den skattskyldige ska ha möjlighet att begära att Skatteförvaltningen betalar ut det belopp som ska betalas tillbaka redan innan paragrafen träder i kraft. Återbäringen kan dock betalas ut först efter det att lagen har trätt i kraft. Den skattskyldige kan begära att det belopp som ska betalas tillbaka betalas under den temporära lagens giltighetstid. Lagen avses i enlighet med ikraftträdandebestämmelsen vara i kraft till och med den 31 augusti 2020. En förutsättning för utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka är dock att den skattskyldige begärt lindrat betalningsarrangemang senast dagen före ikraftträdandet av denna paragraf. Det är alltså avgörande att betalningsarrangemanget har inletts innan lagändringen om användning av återbäring träder i kraft. Återbäring som använts till betalning av skatt före ikraftträdandet av paragrafen betalas således inte ut till den skattskyldige, om den skattskyldige första gången begär lindrat betalningsarrangemang först efter det att den föreslagna 25 a § har trätt i kraft.

I 2 mom. föreskrivs det att bestämmelserna i 1 mom. också tillämpas, om den skattskyldige beviljats i 105 § 3 mom. i punktskattelagen eller 50 § 3 mom. i bilskattelagen avsett betalningsuppskov på vilket tillämpas 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta. Möjligheten att begära utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka gäller alltså också de punktskatter och bilskatter som Skatteförvaltningen tar ut och som har beviljats betalningsuppskov med lägre ränta.

Paragrafens 3 mom. innehåller bestämmelser om beräkning av dröjsmålsränta. Utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige i enlighet med den föreslagna 25 a § innebär att användningen av återbäringen för en skuld som är föremål för betalningsarrangemang återtas och att den skattskyldiges skatteskuld ökar på motsvarande sätt. Det föreslås att det i 3 mom. ska föreskrivas att för i 1 eller 2 mom. avsedd skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov beräknas dröjsmålsränta eller förseningsränta enligt 4 § 3 mom. eller 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta, med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 b § i den lagen. Dröjsmålsräntan fastställs således enligt den sänkta

dröjsmålsränta som det i denna proposition föreslås att ska sänkas från fyra till tre procent. På den obetalda skatten beräknas dröjsmålsränta i enlighet med 5 b § i lagen om skattetillägg och förseningsränta från dagen efter förfallodagen till dagen för betalning av skatten.

Enligt 4 mom. ska vid utbetalning av det belopp som ska betalas tillbaka iakttas vad som föreskrivs i 30 § i lagen om skatteuppbörd. Skatteförvaltningen betalar alltså utan dröjsmål ut det belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige efter det att rätten till återbäring har utretts, om inte återbäringen ska användas till betalning av skatt eller någon annan fordran. Dessutom föreslås det i 4 mom. att övriga bestämmelser i 4 kap. i lagen om skatteuppbörd inte ska tillämpas på det belopp som ska betalas tillbaka. I lagen om skatteuppbörd gäller 4 kap. användning och kvarhållande av återbäringar. Återbäring som betalas ut med stöd av den föreslagna 25 a § används således till exempel inte till betalning av Skatteförvaltningens eller någon annan myndighets fordran. Återbäringen kan dock användas till betalning av utsökningsskulder.

I 4 mom. föreslås det också att bestämmelserna om krediteringsränta i 6 kap. i lagen om skatteuppbörd inte ska tillämpas på det belopp som ska betalas tillbaka. På det belopp som ska betalas tillbaka på basis av 25 a § betalas således inte krediteringsränta.

26 §. Användningsordning för återbäringar. I 3 mom. föreskrivs det bland annat om undantag gällande fordringar som är föremål för betalningsarrangemang jämfört med den normala användningsordningen för återbäringar. Det föreslås att det till paragrafen temporärt fogas ett nytt 5 mom., enligt vilket 3 mom. inte tillämpas på i 25 § 1 mom. 3—5 punkten avsedda betalningsarrangemang eller betalningsuppskov.

43 §. Förutsättningar för betalningsarrangemang. Ett betalningsarrangemang görs enligt paragrafens 2 mom. på villkor att det inte utgör hinder för användning av återbäringar till betalning av det belopp som betalningsarrangemanget gäller samt av ränta som eventuellt tas ut på detta belopp. Det föreslås att det till paragrafen temporärt fogas ett nytt 5 mom., enligt vilket 2 mom. i paragrafen inte tillämpas på i 25 § 1 mom. 3—5 punkten avsedda betalningsarrangemang och betalningsuppskov.

43 a §. Vissa mervärdesskatter som är föremål för betalningsarrangemang. I lagen föreslås en ny temporär 43 a §, där det föreskrivs om möjligheten att inkludera mervärdesskatt som redan förfallit till betalning i början av året i det betalningsarrangemang som avses i 41 § samt om den dröjsmålsränta som ska tillämpas på mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året och som är föremål för betalningsarrangemang.

Enligt 1 mom. kan Skatteförvaltningen i betalningsarrangemanget ta in redan betald skatt som avses i 2 mom. I detta fall betalar Skatteförvaltningen de inbetalningar och återbäringar som har använts till betalning av denna skatt till den skattskyldige. För att ett betalningsarrangemang ska kunna vidtas förutsätts en begäran av den skattskyldige.

I 2 mom. definieras de skatter som den möjlighet som avses i 1 mom. kan gälla. Det hänvisas till detta moment även i 5 mom., och därför gäller den föreslagna räntan på tre procent den mervärdesskatt som förfallit till betalning i början av året och som inkluderats i betalningsarrangemanget oberoende av om den skattskyldige har betalat den vid ansökan om betalningsarrangemang eller inte.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse som för närvarande ingår i Skatteförvaltningens beslut om situationer där Skatteförvaltningen inte vidtar betalningsarrangemang. Det är motiverat att bestämmelsen lyfts upp till lagnivå inte bara på grund av att den föreslagna återbetalningen av

betalda skatter till den skattskyldige är exceptionell, utan också på grund av det föreslagna 4 mom.

I 4 mom. föreskrivs det om möjligheten för Skatteförvaltningen att beakta de faktorer som avses i 3 mom. också i fråga om vissa andra aktörer än den skattskyldige när det gäller beviljande av betalningsarrangemang. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa skatteinflödet. Motsvarande aktörers försummelser kan för närvarande beaktas bland annat när den skattskyldiges skatteperiod förkortas med stöd av 15 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) eller när den skattskyldige avförs ur förskottsuppbörsregistret med stöd av 26 § i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996).

Enligt 5 mom. beräknas dröjsmålsränta för skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta. Räntan beräknas enligt 5 b § 2 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta från dagen efter den i lag föreskrivna sista betalningsdagen för skatten till den dag då skatten betalas.

Enligt 6 mom. ska på betalning av det belopp av inbetalningar och återbäringar som avses i 1 mom. tillämpas vad som föreskrivs i 30 §. Enligt 30 § 1 mom. betalar Skatteförvaltningen utan dröjsmål ut det belopp som ska betalas tillbaka till den skattskyldige efter det att rätten till återbäring har utretts. Enligt 30 § 2 mom. betalas det belopp som ska betalas tillbaka på det bankkonto som den skattskyldige har uppgett. Av särskilda skäl kan det belopp som ska betalas tillbaka enligt 30 § 3 mom. betalas ut på något annat sätt än på ett bankkonto.

I 6 mom. föreslås det dessutom att bestämmelserna i 4 kap. inte ska tillämpas på det belopp som ska betalas tillbaka. I 4 kap. föreskrivs det om användning och kvarhållande av återbäringar. Beloppet används således inte till betalning av Skatteförvaltningens fordringar och det kvarhålls inte på Skatteförvaltningens konto, även om den skattskyldige i fråga om andra återbäringar har framställt en sådan begäran. Enligt momentet ska på beloppet inte heller tillämpas vad som föreskrivs i 6 kap. i lagen och på beloppet ska således inte betalas krediteringsränta.

5.2 Lagen om skattetillägg och förseningsränta

4 §. Förseningsränta. I propositionen föreslås att det 3 mom. som temporärt fogats till paragrafen genom lag 294/2020 ändras. Det föreslås att den förseningsränta som beräknas på skatter och som är föremål för lindrat betalningsuppskov och som förfallit till betalning ska sänkas från fyra procent till tre procent. Förseningsräntan motsvarar den i 12 § i räntelagen avsedda referensräntan för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med tre procentenheter, sammanlagt dock minst tre euro.

5 e §. Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang. I propositionen föreslås det att 1 mom. i denna paragraf, som temporärt fogats till lagen genom lag 294/2020, ändras. Det föreslås att den dröjsmålsränta som beräknas på skatter och som är föremål för lindrat betalningsarrangemang och som förfallit till betalning ska sänkas från fyra procent till tre procent. Dröjsmålsräntan är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med tre procentenheter. Dröjsmålsräntan på tre procent ska tillämpas i stället för den tidigare dröjsmålsräntan på fyra procent i alla situationer som avses i paragrafen.

6 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna träder i kraft så snart som möjligt. Lagarna är temporära och avses gälla till och med den 31 augusti 2020. Bestämmelserna i 25 § 1 mom., 26 § 5 mom. och 43 § 5 mom.

i lagen om temporär ändring av lagen om skatteuppbörd ska dock vara i kraft till utgången av 2020.

Bestämmelserna i 43 a § i lagen om skatteuppbörd ska tillämpas på betalningsarrangemang som har gjorts under lagens giltighetstid samt på betalningsarrangemang som begärts under lagens giltighetstid.

7 Förhållande till andra propositioner

Propositionens ekonomiska konsekvenser beaktas i den fjärde tilläggsbudgetpropositionen för innevarande år.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om temporär ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om skatteuppbörd (11/2018) 25 § 1 mom. och
fogas temporärt till lagen en ny 25 a §, till 26 § ett nytt 5 mom., till 43 § ett nytt 5 mom. och
till lagen en ny 43 a § som följer:

25 §

Hinder för användning av återbäring

Återbäring används inte

- 1) till betalning av en preskriberad skuld,
 - 2) utan den skattskyldiges begäran till betalning av en sådan skuld eller en del av en sådan skuld beträffande vilken verkställighet helt har förbjudits eller verkställigheten helt har avbrutits,
 - 3) till betalning av skatt som är föremål för ett i 41 § avsett betalningsarrangemang, om 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsarrangemanget,
 - 4) till betalning av skatt som är föremål för betalningsuppskov enligt 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), om 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsuppskovet,
 - 5) utöver vad som i 47 b § 1 mom. i punktskattelagen (182/2010) föreskrivs om hinder för kvittning, till betalning av skatt som är föremål för betalningsuppskov enligt 105 § 3 mom. i den lagen, om 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsuppskovet.
-

25 a §

Utbetalning av återbäring till den skattskyldige i samband med betalningsarrangemang

Skatteförvaltningen kan till den skattskyldige betala ut de återbäringar som använts i enlighet med 22 § till betalning av sådan skatt för vilken ingåtts ett i 41 § avsett betalningsarrangemang, om 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsarrangemanget. Återbäringen kan betalas ut, om den använts till betalning av skatten den 25 mars 2020 eller därefter, dock senast dagen före ikraftträdandet av denna paragraf. En förutsättning för utbetalning av beloppet är att den skattskyldige har gjort begäran om betalningsarrangemang senast dagen före ikraftträdandet av denna paragraf.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också, om den skattskyldige beviljats betalningsuppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen eller 50 § 3 mom. i bilskattelagen, och 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på uppskovet.

På i 1 eller 2 mom. avsedd skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov beräknas dröjsmålsränta eller förseningsränta i enlighet med 4 § 3 mom. eller 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta, med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 b § i den lagen.

Vid utbetalning av det belopp som med stöd av 1 eller 2 mom. ska betalas tillbaka iakttas vad som föreskrivs i 30 §. På detta belopp tillämpas inte 22—25 §, 26—29 § och 6 kap.

26 §

Användningsordning för återbäringar

Bestämmelserna i 3 mom. tillämpas inte på sådana betalningsarrangemang och betalningsuppskov som avses i 25 § 1 mom. 3—5 punkten.

43 §

Förutsättningar för betalningsarrangemang

Bestämmelserna i 2 mom. tillämpas inte på sådana betalningsarrangemang och betalningsuppskov som avses i 25 § 1 mom. 3—5 punkten.

43 a §

Vissa mervärdesskatter som är föremål för betalningsarrangemang

Skatteförvaltningen kan i ett i 41 § 1 mom. 2 punkten avsett betalningsarrangemang ta in också i 2 mom. i denna paragraf avsedd mervärdesskatt som den skattskyldige redan betalat, varvid de inbetalningar och återbäringar som har använts till betalning av denna skatt betalas till den skattskyldige.

I denna paragraf avsedd mervärdesskatt är

1) de skatter som förfallit till betalning i januari, februari och mars 2020, om den skattskyldiges skatteperiod är en kalendermånad i enlighet med 11 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

2) de skatter som förfallit till betalning i februari 2020, om den skattskyldiges skatteperiod är ett kalenderårskvartal i enlighet med 12 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

3) en fjärdedel av de skatter som förfallit till betalning år 2020, om den skattskyldiges skatteperiod är ett kalenderår i enlighet med 11 § 2 mom. eller 12 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte, om den skattskyldige har sådana fortfarande obetalda skatter, på skatteansvar grundade skatteskulder eller andra Skatteförvaltningens fordringar som ska drivas in genom utsökning eller om den skattskyldige har försummat deklARATIONSSKYLDIGHETEN som gäller beskattningen.

Skatteförvaltningen kan när den överväger att tillämpa 1 mom. beakta de faktorer som avses i 3 mom. också i fråga om följande:

1) av den skattskyldige ledda samfund eller sammanslutningar,

2) om den skattskyldige är ett samfund eller en sammanslutning, den person som leder samfundet eller sammanslutningen eller övriga samfund eller sammanslutningar som den personen leder.

För i 2 mom. avsedd skatt som är föremål för betalningsarrangemang beräknas dröjsmålsränta i enlighet med 5 b § 2 mom. och 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta.

Det belopp som avses i 1 mom. betalas till den skattskyldige med iakttagande av vad som föreskrivs i 30 §. På detta belopp tillämpas inte 4 och 6 kap.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 augusti 2020. Lagens 25 § 1 mom., 26 § 5 mom. och 43 § 5 mom. gäller dock till och med den 31 december 2020.

Bestämmelserna i 43 a § tillämpas på betalningsarrangemang som har gjorts under lagens giltighetstid samt på betalningsarrangemang i fråga om vilka begäran har gjorts under lagens giltighetstid.

2.

Lag

om ändring av 4 och 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995) 4 § 3 mom. och 5 e § 1 mom.,
sådana de lyder i lag 294/2020, som följer:

4 §

Förseningsränta

Den förseningsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt eller betalning som är föremål för uppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen (182/2010), 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), 61 § 1 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003) eller 31 § 2 mom. i bränsleavgiftslagen (1280/2003) är med avvikelse från 1 mom. referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med tre procentenheter, sammanlagt dock minst tre euro.

5 e §

Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang

Den dröjsmålsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § i lagen om skatteuppbörd är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med tre procentenheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20 maj 2020

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Katri Kulmuni

1.

Lag

om temporär ändring av lagen om skatteuppbörd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen om skatteuppbörd (11/2018) 25 § 1 mom. och
fogas temporärt till lagen en ny 25 a §, till 26 § ett nytt 5 mom., till 43 § ett nytt 5 mom. och
till lagen en ny 43 a § som följer:

Gällande lydelse

25 §

Hinder för användning av återbäring

Återbäring används inte
1) till betalning av en preskriberad skuld,
2) utan den skattskyldiges begäran till betalning av en sådan skuld eller en del av en sådan skuld beträffande vilken verkställighet helt har förbjudits eller verkställigheten helt har avbrutits.

Föreslagen lydelse

25 §

Hinder för användning av återbäring

Återbäring används inte
1) till betalning av en preskriberad skuld,
2) utan den skattskyldiges begäran till betalning av en sådan skuld eller en del av en sådan skuld beträffande vilken verkställighet helt har förbjudits eller verkställigheten helt har avbrutits,
3) till betalning av skatt som är föremål för ett i 41 § avsett betalningsarrangemang, om 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsarrangemanget,
4) till betalning av skatt som är föremål för betalningsuppskov enligt 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), om 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsuppskovet,
5) utöver vad som i 47 b § 1 mom. i punkt-skattelagen (182/2010) föreskrivs om hinder för kvittning, till betalning av skatt som är föremål för betalningsuppskov enligt 105 § 3 mom. i den lagen, om 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsuppskovet.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

25 a §

Utbetalning av återbäring till den skattskyldige i samband med betalningsarrangemang

Skatteförvaltningen kan till den skattskyldige betala ut de återbäringar som använts i enlighet med 22 § till betalning av sådan skatt för vilken ingåtts ett i 41 § avsett betalningsarrangemang, om 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på betalningsarrangemanget. Återbäringen kan betalas ut, om den använts till betalning av skatten den 25 mars 2020 eller därefter, dock senast dagen före ikraftträdandet av denna paragraf. En förutsättning för utbetalning av beloppet är att den skattskyldige har gjort begäran om betalningsarrangemang senast dagen före ikraftträdandet av denna paragraf.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas också, om den skattskyldige beviljats betalningsuppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen eller 50 § 3 mom. i bilskattelagen, och 4 § 3 och 4 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta tillämpas på uppskovet.

På i 1 eller 2 mom. avsedd skatt som är föremål för betalningsarrangemang eller betalningsuppskov beräknas dröjsmålsränta eller förseningsränta i enlighet med 4 § 3 mom. eller 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta, med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 b § i den lagen.

Vid utbetalning av det belopp som med stöd av 1 eller 2 mom. ska betalas tillbaka iaktas vad som föreskrivs i 30 §. På detta belopp tillämpas inte 22—25 §, 26—29 § och 6 kap.

26 §

Användningsordning för återbäringar

26 §

Användningsordning för återbäringar

Bestämmelserna i 3 mom. tillämpas inte på sådana betalningsarrangemang och betalningsuppskov som avses i 25 § 1 mom. 3—5 punkten.

Gällande lydelse

43 §

Förutsättningar för betalningsarrangemang

Föreslagen lydelse

43 §

Förutsättningar för betalningsarrangemang

Bestämmelserna i 2 mom. tillämpas inte på sådana betalningsarrangemang och betalningsuppskov som avses i 25 § 1 mom. 3—5 punkten.

43 a §

Vissa mervärdesskatter som är föremål för betalningsarrangemang

Skatteförvaltningen kan i ett i 41 § 1 mom. 2 punkten avsett betalningsarrangemang ta in också i 2 mom. i denna paragraf avsedd mervärdesskatt som den skattskyldige redan betalat, varvid de inbetalningar och återbäringar som har använts till betalning av denna skatt betalas till den skattskyldige.

I denna paragraf avsedd mervärdesskatt är

1) de skatter som förfallit till betalning i januari, februari och mars 2020, om den skattskyldiges skatteperiod är en kalendermånad i enlighet med 11 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

2) de skatter som förfallit till betalning i februari 2020, om den skattskyldiges skatteperiod är ett kalenderårskvartal i enlighet med 12 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ,

3) en fjärdedel av de skatter som förfallit till betalning år 2020, om den skattskyldiges skatteperiod är ett kalenderår i enlighet med 11 § 2 mom. eller 12 § 2 mom. i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ.

Bestämmelserna i 1 mom. tillämpas inte, om den skattskyldige har sådana fortfarande obetalda skatter, på skatteansvar grundade skatteskulder eller andra Skatteförvaltningens fordringar som ska drivas in genom utsökning eller om den skattskyldige har försummat deklarationsskyldigheten som gäller beskattningen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Skatteförvaltningen kan när den överväger att tillämpa 1 mom. beakta de faktorer som avses i 3 mom. också i fråga om följande:

1) av den skattskyldige ledda samfund eller sammanslutningar,

2) om den skattskyldige är ett samfund eller en sammanslutning, den person som leder samfundet eller sammanslutningen eller övriga samfund eller sammanslutningar som den personen leder.

För i 2 mom. avsedd skatt som är föremål för betalningsarrangemang beräknas dröjsmålsränta i enlighet med 5 b § 2 mom. och 5 e § 1 mom. i lagen om skattetillägg och förseningsränta.

Det belopp som avses i 1 mom. betalas till den skattskyldige med iakttagande av vad som föreskrivs i 30 §. På detta belopp tillämpas inte 4 och 6 kap.

Denna lag träder i kraft den 20 och gäller till och med den 31 augusti 2020. Lagens 25 § 1 mom., 26 § 5 mom. och 43 § 5 mom. gäller dock till och med den 31 december 2020.

Bestämmelserna i 43 a § tillämpas på betalningsarrangemang som har gjorts under lagens giltighetstid samt på betalningsarrangemang i fråga om vilka begäran har gjorts under lagens giltighetstid.

2.

Lag

om ändring av 4 och 5 e § i lagen om skattetillägg och förseningsränta

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skattetillägg och förseningsränta (1556/1995) 4 § 3 mom. och 5 e § 1 mom.,
sådana de lyder i lag 294/2020, som följer:

Gällande lydelse

4 §

Förseningsränta

Den förseningsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt eller betalning som är föremål för uppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen (182/2010), 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), 61 § 1 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003) eller 31 § 2 mom. i bränsleavgiftslagen (1280/2003) är med avvikelse från 1 mom. referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med fyra procentenheter, sammanlagt dock minst tre euro.

5 e §

Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang

Den dröjsmålsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § i lagen om skatteuppbörd är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med fyra procentenheter.

Föreslagen lydelse

4 §

Förseningsränta

Den förseningsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt eller betalning som är föremål för uppskov enligt 105 § 3 mom. i punktskattelagen (182/2010), 50 § 3 mom. i bilskattelagen (1482/1994), 61 § 1 mom. i fordonsskattelagen (1281/2003) eller 31 § 2 mom. i bränsleavgiftslagen (1280/2003) är med avvikelse från 1 mom. referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med *tre* procentenheter, sammanlagt dock minst tre euro.

5 e §

Dröjsmålsränta på skatt som är föremål för betalningsarrangemang

Den dröjsmålsränta för tiden efter förfallodagen som beräknas på skatt som är föremål för betalningsarrangemang enligt 41 § i lagen om skatteuppbörd är referensräntan enligt 12 § i räntelagen för den halvårsperiod som föregår kalenderåret i fråga förhöjd med *tre* procentenheter.

Denna lag träder i kraft den 20 .